

Ilija Josić, dipl. oec.

PDV kod usluga prijevoza

Autor članka prikazuje porezni aspekt obračuna PDV-a kod usluga prijevoza.

1. Uvod

Usluga je aktivnost ili korist koju jedna strana može ponuditi drugoj, uglavnom je neopipljiva i ne rezultira vlasništvom bilo čega. Njezina proizvodnja može ali i ne mora biti povezana s opipljivim, fizičkim proizvodom.

Uslugu čine aktivnosti, najčešće neopipljivog karaktera, čiji je rezultat korist, koja rješava određeni problem korisnika za koju je on spreman platiti točno određenu cijenu.

Usluga prijevoza je djelatnost i element logističkog sustava kojim se omogućava premještanje dobara kroz logistički i distribucijski sustav. Usluga prijevoza je djelatnost kojom se obavlja prijenos ljudi i dobara.

Temeljno načelo oporezivanja usluga ovisi o primatelju usluge, tj. pružaju li se usluge poreznim obveznicima ili se usluge pružaju osobama koje nisu porezni obveznici.

Kod pružanja usluga razlikujemo 2 pojma s obzirom na primatelja usluge i to:

- 1) poduzetnik obavlja uslugu – poduzetniku; bussiness to bussiness (B2B)
- 2) poduzetnik obavlja uslugu – osobi koja nije poduzetnik; bussiness to consumers (B2C)

Kada poduzetnik obavlja uslugu poduzetniku (B2B) temeljno načelo oporezivanja je prema mjestu sjedišta primatelja usluge.

Kada poduzetnik obavlja uslugu osobi koja nije poduzetnik (B2C), temeljno načelo oporezivanja je prema mjestu sjedišta pružatelja usluge.

Ako uslugu obavi stalna poslovna jedinica poreznog obveznika, a u mjestu koje je različito od mjesta sjedišta, mjesto obavljanja usluge je sjedište stalne poslovne jedinice.

2. Mjesto pružanja usluge putničkog prijevoza bilo kojem korisniku, mjesto pružanja usluge prijevoza dobara (izuzevši prijevoz dobara unutar Europske unije) osobama koje nisu porezni obveznici

U skladu s odredbama članka 20. stavak 1. i 2. Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine, 73/13 do 153/13), **mjesto pružanja usluge prijevoza putnika** (bilo kojem korisniku) te **mjesto pružanja usluge prijevoza dobara** (izuzevši prijevoz dobara unutar Europske unije) **osobama koje nisu porezni obveznici**, je mjesto na kojem se odvija taj prijevoz razmjerno prijednim udaljenostima. „Prijevoz” se sastoji od svega što se stavlja na raspolaganje, iznajmljuje kupcu itd. bilo kojeg prijevoznog sredstva zajedno s vozačem, pilotom itd. To ne uključuje iznajmljivanje vozila, plovila, zrakoplova itd. bez vozača, kapetana, pilota i slično. Najam bilo kojeg prijevoznog sredstva (bicikla, motocikla, džipa, automobila, kanua, jahte, vodeni skuter, balon na topli zrak, bilo koji tip malog zrakoplova, itd.) **bez vozača, kapetana, pilota** itd. je usluga na koju se primjenjuju posebna pravila o utvrđivanju mjesta pružanja usluge.

Pravilo propisano člankom 20. stavkom 1. i 2. Zakona o porezu na dodanu vrijednost (dalje Zakona o PDV-u), primjenjuje se na utvrđivanje mjesta pružanja usluge putničkog prijevoza bilo kojem korisniku i na bilo koju vrstu pruženog prijevoza, te bilo koju vrstu prijevoza dobara pruženu osobama koje nisu porezni obveznici, ako se ne radi o prijevozu dobara unutar Europske unije. To uključuje i prijevoz putnika u tuzemstvu i u inozemstvu, prijevoz dobara u tuzemstvu osobama koje nisu porezni obveznici te međunarodni prijevoz dobara osobama koje nisu porezni obveznici kako slijedi:

- a) prijevoz dobara ili putnika u tuzemstvu je svaki prijevoz kod kojeg je mjesto polaska i mjesto dolaska u Hrvatskoj. Mjesto pružanja tuzemne usluge prijevoza dobara osobama koje nisu porezni obveznici i tuzemnog prijevoza putnika je Hrvatska,
- b) međunarodni prijevoz putnika je svaki prijevoz kojeg se ili mjesto polaska ili mjesto dolaska nalazi u inozemstvu (bez obzira da li je unutar ili izvan Europske unije), ili su oba mjesta izvan

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: 980,00 kn + PDV
Tel.: 01 / 49 21 737

Europske unije, ali prijevoz prolazi kroz Hrvatsku (tranzit). Mjesto pružanja međunarodnih usluga prijevoza (dobara osobama koje nisu porezni obveznici) je Hrvatska razmjerno dionici puta koja se nalazi u Hrvatskoj,

- c) međunarodni prijevoz dobara (osobama koje nisu porezni obveznici) je svaka vrsta prijevoza kod kojeg je ili mjesto polaska ili mjesto dolaska izvan Europske unije, ili se oba mjesta nalaze izvan Europske unije, ali prijevoz prolazi kroz Hrvatsku (tranzit). Mjesto pružanja usluge međunarodnog prijevoza (dobara osobama koje nisu porezni obveznici) je Hrvatska za dionicu puta koja je prijeđena u Hrvatskoj,
- d) kod međunarodnog prijevoza dobara (osobama koje nisu porezni obveznici) ili putnika, dionica puta u Hrvatskoj je dionica između mjesta polaska i mjesta dolaska prijevoza te robe ili putnika, koja se određuje na slijedeći način:
- za prijevoz do mjesta u inozemstvu, mjesto polaska je mjesto gdje prijevoz dobara ili putnika, do mjesta u inozemstvu počinje tamo gdje se putnici prvi puta ukrcaju, a mjesto dolaska je granični prijelaz iz Hrvatske u drugu zemlju
 - za prijevoz kod kojeg je mjesto polaska izvan Hrvatske, a mjesto dolaska Hrvatska: mjesto polaska je granični prijelaz u Hrvatskoj, dok je mjesto dolaska određište dobara u Hrvatskoj ili mjesto zadnjeg iskrcanja izvan Hrvatske
 - prijevoz koji prolazi kroz Hrvatsku (tranzit), a da se niti mjesto polaska niti mjesto dolaska ne nalazi u Hrvatskoj, mjesto polaska je granični prijelaz iz strane zemlje u Hrvatsku, dok je mjesto dolaska granični prijelaz iz Hrvatske u drugu zemlju

Odredbes navedene u članku 20. stavku 1. i 2. Zakona o PDV-u, odnose se na utvrđivanje mjesta pružanja bilo kakve usluge prijevoza dobara koja se pruža osobama koje nisu porezni obveznici, a nije prijevoz dobara unutar Europske unije, primjenjuje se na bilo koji oblik prijevoza putnika, neovisno o tome kojim prijevoznim sredstvom (automobil, turistički autobus, autobus, zrakoplov, helikopter, balon s vrućim zrakom, itd.) neovisno o tome da li pružatelj ili primatelj ima sjedište u Hrvatskoj ili negdje drugdje, te vezano na prijevoz putnika, neovisno o tome da li je korisnik usluge porezni obveznik ili ne.

Konkretno, pravilo propisano člankom 20. stavkom 1. i 2. Zakona o PDV-u znači:

- mjesto usluge prijevoza dobara koja se pruža osobi koja nije porezni obveznik, te prijevoza putnika koji počinje i završava u Hrvatskoj u cijelosti je Hrvatska, čak i ako bi se djelomično pružala izvan Hrvatske, ali bez zaustavljanja u bilo kojoj drugoj zemlji (*primjer: vožnja taksijem, turističkim autobusom ili linijskim autobusom od Splita do Zagreba odvija se u Hrvatskoj*);
- usluga prijevoza dobara koja se pruža u Hrvatskoj, osobi koja nije porezni obveznik, u ili iz mjesta izvan područja EU, pruža se u Hrvatskoj u onoj mjeri u kojoj se odvija na području ili iznad područja Hrvatske (*primjer: mjesto pružanja usluge prijevoza dobara kamionom iz Dubrovnika do Zagreba je Hrvatska u onoj mjeri u kojoj je pružena osobi koja nije porezni obveznik, čak i ako nužno prolazi kroz Bosnu i Hercegovinu*);
- mjesto usluge prijevoza putnika u ili iz mjesta izvan područja Hrvatske (bez obzira da li unutar ili izvan Europske unije) je Hrvatska u onoj mjeri u kojoj je isti stvarno obavljen na ili iznad područja Hrvatske (*primjer: Direktni putnički let iz Zagreba u Brisel (ili bilo kuda na svijetu) odvija se u Hrvatskoj u onom omjeru u kojem zrakoplov ulazi na hrvatski zračni prostor --me-*

đutim, taj je let oslobođen od plaćanja PDV-a po odredbama članka 43. stavka 2. Zakona o PDV-u).

2.1. Mjesto pružanja usluge prijevoza dobara unutar Europske unije osobama koje nisu porezni obveznici

U skladu s odredbama članka 20. st. 3. Zakona o PDV-u, mjesto pružanja usluge prijevoza dobara unutar EU osobama koje nisu porezni obveznici je mjesto polaska tog prijevoza. Za primjenu ovog pravila, „prijevoz dobara unutar EU“ je svaki prijevoz dobara kod kojeg se i mjesto polaska i određište nalaze na području dvije različite države članice. Članak 20. stavak 5. Zakona PDV-u, propisuje da je „mjesto polaska“ tamo gdje prijevoz stvarno započinje, neovisno o udaljenosti prijeđenoj do mjesta gdje su dobra smještena, a „mjesto dolaska“ je mjesto gdje prijevoz dobara stvarno završava. Konačno članak 20. stavak 6. Zakona o PDV-u, propisuje da se PDV-e neće naplaćivati na onaj dio prijevoza dobara unutar EU osobama koje nisu porezni obveznici, a koji se odvija vodama koje ne čine dio područja EU.

2.2. Mjesto pružanja usluge prijevoza dobara poreznim obveznicima

U skladu s odredbom članka 17. stavka 1. Zakona o PDV-u, mjesto pružanja usluge prijevoza u tuzemstvu, unutar EU ili u međunarodnom prijevozu dobara, ako se ta usluga prijevoza pruža poreznom obvezniku koji djeluje kao takav je u mjestu gdje je i sjedište poreznog obveznika ili njegove stalne poslovne jedinice kojoj se pruža usluga prijevoza. Drugim riječima, ako se usluga prijevoza pruža poreznom obvezniku primjenjuje se prvo opće pravilo za utvrđivanje mjesta pružanja usluge.

2.3. Mjesto pružanja pratećih-pomoćnih usluga prijevoza osobama koje nisu porezni obveznici

U skladu s odredbama članka 21. st. 3. slovo a) Zakona o PDV-u, mjesto pružanja pomoćnih usluga prijevoza osobama koje nisu porezni obveznici je mjesto na kojem se fizički obavljaju te usluge.

Pomoćne/prateće usluge prijevoza su usluge izravno povezane s ili potrebne u svrhu prijevoza dobara ili putnika i uključuju, između ostalog, i slijedeće: pakiranje, prepakiranje i otpakiranje, označavanje i pečačenje kontejnera i drugih vrsta pakiranja, skladištenje, kontrolu, otvaranje radi kontrole, mjerenja, ispitivanja, vaganja i kontrole dobara, utovar, pretovar, slaganje, istovar, usluge osiguranja tereta, razvrstavanje i klasificiranje dobara, dekontaminaciju, analizu za potrebe osiguranja, rukovanje i slične usluge kao i pripremu tovarnog lista, avionskog tovarnog lista, potvrde o otpremi robe itd.

2.4. Mjesto pružanja usluge osobama koje nisu porezni obveznici putem posrednika

U skladu s odredbom članka 18. Zakona o PDV-u, mjesto pružanja usluge osobi koja nije porezni obveznik od strane posrednika koji djeluje u ime i za račun druge osobe je (mjesto kako je utvrđeno odredbama članka 16. do 26. Zakona o PDV-u), tamo gdje je mjesto transakcije na kojoj se zasniva. Pružanje usluga od strane posrednika iz ovih odredbi obuhvaća i posredničke usluge u ime i za račun primatelja pružene usluge kao i onih u ime i za račun pružatelja. Međutim, usluge koje posrednik pruža u ime i za račun druge osobe koje se sastoje u posredovanju pružanja smještaja u hotelskom ili sličnom sektoru, propisane su odredbama članka 17. stavka 1. Zakona

o PDV-u, ako se pružaju poreznom obvezniku koji djeluje kao takav, ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, ali se smatra poreznim obveznikom. Te usluge propisane su odredbama članka 18. Zakona o PDV-u ukoliko se pružaju osobama koje nisu porezni obveznici.

Primjer:

Trgovačko društvo sa sjedištem u Hrvatskoj ugovora selidbu (prijevoz) sa tvrtkom AB, koja je specijalizirana za međunarodne selidbe, za fizičku osobu koja seli namještaj i osobne stvari iz Zagreba u Štokholm. U tom slučaju, temeljna transakcija je prijevoz dobara unutar EU od strane tvrtke AB prema fizičkoj osobi. Ovaj prijevoz unutar EU odvija se u mjestu polaska prijevoza, a to je Zagreb. Prema tome, mjesto pružanja usluge od strane hrvatske tvrtke, koja je posrednik, osobi koja nije porezni obveznik, je Hrvatska i plaća se PDV-e u Hrvatskoj.

Treba imati na umu da kada posrednik (koji djeluje u ime i za račun druge osobe) pruža uslugu poreznom obvezniku koji djeluje kao takav ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik ali se smatra poreznim obveznikom, u tom slučaju temeljna usluga nije bitna, a na posredničku uslugu uvijek se primjenjuje prvo opće pravilo (članak 17. stavak 1. Zakona o PDV-u), što znači da je mjesto pružanja usluge mjesto na kojem porezni obveznik (primatelj usluge) ima sjedište ili stalnu poslovnu jedinicu kojoj se pruža usluga.

Primjer:

Trgovačko društvo sa sjedištem u Francuskoj koje djeluje u ime i za račun poreznog obveznika (koji djeluje kao takav) sa sjedištem u Hrvatskoj, organizira prijevoz strojeva od Pariza do Bukurešta od strane tvrtke AB, sa sjedištem u Njemačkoj. Mjesto pružanja posredničke usluge koju hrvatskom poreznom obvezniku pruža francusko trgovačko društvo je Hrvatska jer je primatelj usluge porezni obveznik sa sjedištem u Hrvatskoj.

3. Primjeri

Primjer 1.

Situacija: Talijansko prijevozničko poduzeće „A“ iz Rima obračunalo je hrvatskom poduzeću „B“ iz Zagreba iznos od 4.500 kuna za prijevoz dobara od Milana do Zadra. Hrvatsko poduzeće „B“ je talijanskom prijevozničkom poduzeću „A“ dostavilo svoj hrvatski PDV identifikacijski broj. Na računu izdanom 22. srpnja nije iskazan ni hrvatski ni talijanski PDV.

Za pravilno rješenje po pitanju oporezivanja u navedenoj situaciji treba dati odgovore na sljedeća pitanja:

- 1) O kakvoj je transakciji riječ u navedenom slučaju?
- 2) Gdje je mjesto pružanja usluge?
- 3) Je li navedena usluga oporeziva i ako jest, gdje je mjesto oporezivanja te usluge?
- 4) Može li se na navedenu uslugu primijeniti neko od propisanih oslobođenja?
- 5) Tko je obavezan platiti porez?
- 6) Što je porezna osnovica?
- 7) Koju poreznu stopu treba primijeniti na navedenu uslugu?
- 8) Kada nastaje obveza obračuna poreza?
- 9) Ima li hrvatsko poduzeće „B“ pravo na odbitak pretporeza?
- 10) Kojim pravilima podliježe izdavanje računa?

U nastavku slijede odgovori na postavljena pitanja.

1) O kakvoj je transakciji riječ u navedenom slučaju?

U navedenom slučaju se radi o obavljanju usluge (konkretno usluge prijevoza) što je propisano člankom 8. stavak 1. Zakon o PDV-u¹.

2) Gdje je mjesto pružanja usluge?

Mjesto u kojem se pruža usluga je Zagreb, gdje je mjesto sjedišta primatelja usluge tj. hrvatskog poduzeća „B“ (članak 17. stavkom 1. Zakona o PDV-u²).

3) Je li navedena usluga oporeziva i ako jest, gdje je mjesto oporezivanja te usluge?

Navedena usluga je oporeziva, a mjesto oporezivanja je Hrvatska.

4) Može li se na navedenu uslugu primijeniti neko od propisanih oslobođenja?

Na navedenu uslugu se u Hrvatskoj ne može primijeniti ni jedno od propisanih oslobođenja, odnosno za navedenu uslugu hrvatskim Zakonom o PDV-u nije propisano oslobođenje..

5) Tko je obavezan platiti porez?

Obveznik plaćanja poreza je hrvatsko poduzeće „B“ kao primatelj usluge, jer talijansko prijevozničko poduzeće „A“ nema sjedište u Hrvatskoj (odredba članka 75. stavka 1. točka 6. Zakona o PDV-u³).

6) Što je porezna osnovica?

Porezna osnovica je naknada koju je hrvatsko poduzeće „B“ platilo (treba platiti) za uslugu prijevoza talijanskom poduzeću „A“ tj. iznos od 4.500 kuna (odredba članka 33. stavka 1. Zakona o PDV-u⁴).

7) Koju poreznu stopu treba primijeniti na navedenu uslugu?

Na uslugu prijevoza treba primijeniti standardnu poreznu stopu od 25% (odredba članka 38. stavka 1. Zakona o PDV-u⁵).

8) Kada nastaje obveza obračuna poreza?

Obveza obračuna poreza nastaje u trenutku nastanka oporezivog događaja tj. po obavljenom prijevozu odnosno 22. srpnja na dan izdavanja računa (odredba članka 30. stavka 1. Zakona o PDV-u⁶).

1 Članak 8. st. 1. „Obavljanje usluga“ je svaka transakcija koja se ne smatra isporukom dobara u smislu članka 7. Zakona o PDV-u.

2 Članak 17. st. 1. Mjestom obavljanja usluga poreznom obvezniku koji djeluje kao takav smatra se mjesto sjedišta tog poreznog obveznika. Ako se te usluge obavljaju stalnoj poslovnoj jedinici poreznog obveznika u mjestu koje je različito od mjesta sjedišta poreznog obveznika, mjestom obavljanja usluga smatra se sjedište stalne poslovne jedinice. Ako takvo sjedište ili stalna poslovna jedinica ne postoje, mjestom obavljanja usluga smatra se prebivalište ili uobičajeno boravište poreznog obveznika primatelja usluge.

3 Članak 75. stavak 1. točka 6. „svaki porezni obveznik ili pravna osoba koja nije porezni obveznik, a registrirana je za potrebe PDV-a, kojoj se obavljaju usluge iz članka 17. stavka 1. Zakona o PDV-u ako te usluge obavlja porezni obveznik koji nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u tuzemstvu“.

4 Članak 33. st. 1. Poreznom osnovicom pri isporuci dobara i usluga smatra se naknada koju čini sve ono što je isporučitelj primio ili treba primiti od kupca ili neke druge osobe za te isporuke uključujući iznose subvencija koji su izravno povezani s cijenom isporučenih dobara ili usluga.

5 Članak 38. st. 1. PDV se obračunava i plaća po stopi 25%.

6 Članak 30. st. 1. Oporezivi događaj i obveza obračuna PDV-a nastaju kada su dobra isporučena ili usluge obavljene.

9) Ima li hrvatsko poduzeće „B” pravo na odbitak pretporeza?

Hrvatsko poduzeće „B” u pravilu ima pravo na odbitak pretporeza (usluga prijevoza obavljena je u poduzetničke svrhe hrvatskog poduzeća „B”). Pravo na odbitak propisano je člankom 58. stavkom 2. Zakona o PDV-u⁷.

10) Kojim pravilima podliježe izdavanje računa?

Izdavanje računa podliježe pravilima o izdavanju računa koja su na snazi u Italiji (odredba članka 78. stavka 10. Zakona o PDV-u⁸).

Primjer 2.

Situacija: Prijevozničko poduzeće „A” iz Zagreba prevozi dobra iz Zagreba u Beograd (Srbija). Udaljenost je 500 km (u Hrvatskoj 360 km, u Srbiji 140 km).

Varijanta:

- naručitelj je osoba iz Beograda koja nije porezni obveznik
- naručitelj je porezni obveznik (srbijansko trgovačko poduzeće)

Varijanta a):
1) O kojoj vrsti transakcije je riječ?

U navedenoj situaciji radi se o obavljanju usluge (konkretno usluge prijevoza dobara) što je propisano člankom 8. stavak 1. Zakon o PDV-u.

2) Gdje je mjesto pružanja usluge?

Budući da je naručitelj osoba koja nije porezni obveznik, a radi se o prijevozu dobara i unutar EU-a, obavljanje usluge prijevoza dobara je oporezivo tamo gdje je prijevoz obavljen, razmjerno prijednim udaljenostima, što je propisano člankom 20. stavkom 2. Zakona o PDV-u⁹).

3) Je li navedena usluga oporeziva i ako jest, gdje je mjesto oporezivanja te usluge?

Po odredbi članka 20. stavka 2. Zakona o PDV-u oporeziva je samo dionica puta prijedna u Hrvatskoj (udaljenost od 360 km).

4) Može li se na navedenu uslugu primijeniti neko od propisanih oslobođenja?

Na navedenu uslugu prijevoza može se prema odredbi članka 45. stavka 1. točke 4. Zakona o PDV-u¹⁰ primijeniti oslobođenje od PDV-a, jer je usluga prijevoza izravno povezana s izvozom dobara.

5) Kojim pravilima podliježe izdavanje računa?

Izdavanje računa podliježe pravilima o izdavanju računa koja su na snazi u Hrvatskoj (odredba članka 78. stavka 10. Zakona o PDV-u).

6) Koju obvezu ima hrvatsko prijevozničko poduzeće „A” u Hrvatskoj?

Hrvatsko prijevozničko poduzeće „A” mora popuniti redovnu prijavu PDV-a i iskazati neoporezivu uslugu.

Varijanta b):
1) O kojoj vrsti transakcije je riječ?

U navedenoj situaciji radi se o obavljanju usluge (konkretno usluge prijevoza dobara) što je propisano člankom 8. stavak 1. Zakon o PDV-u.

2) Gdje je mjesto pružanja usluge?

Mjesto u kojem se pruža usluga je Beograd, tj. tamo gdje je mjesto sjedišta primatelja usluge. Budući da obavljena usluga nije prijevoz putnika i da je naručitelj usluge porezni obveznik koji djeluje kao takav, ne primjenjuje se ni jedan izuzetak od pravila. Stoga se mjestom obavljanja usluga smatra mjesto sjedišta primatelja (prvo opće pravilo iz članka 17. stavka 1. Zakona o PDV-u).

3) Je li navedena usluga oporeziva i ako jest, gdje je mjesto oporezivanja te usluge?

Navedena usluga podliježe oporezivanju u skladu s pravilima koja propisuje srbijanski zakon o PDV-u. Dakle, navedena usluga nije oporeziva u Hrvatskoj.

4) Kojim pravilima podliježe izdavanje računa?

Izdavanje računa podliježe pravilima o izdavanju računa koja su na snazi u Hrvatskoj (odredba članka 78. stavka 9. Zakona o PDV-u¹¹).

5) Koju obvezu ima hrvatsko prijevozničko poduzeće „A” u Hrvatskoj?

Hrvatsko prijevozničko poduzeće „A” mora popuniti redovnu prijavu PDV-a i iskazati neoporezivu uslugu.

7 Članak 58. st. 2. Pretporez je iznos PDV-a koji porezni obveznik treba platiti ili je plaćen u Republici Hrvatskoj pri uvozu i iznos PDV-a koji je plaćen temeljem članka 75. stavka 1. točaka 6. i 7. te članka 75. stavaka 2. i 3. Zakona o PDV-u.

8 Članak 78. st. 10. Ako isporučitelj dobara ili usluga, koji u tuzemstvu nema sjedište ili stalnu poslovnu jedinicu ili ako njegova stalna poslovna jedinica u tuzemstvu ne sudjeluje u isporuci, obavi isporuku dobara ili usluga za koje se u skladu s odredbama članaka 12. do 28. ovoga Zakona smatra da su obavljene u Republici Hrvatskoj, osobi koja je kao primatelj obvezna u skladu s člankom 75. Zakona o PDV-u platiti PDV, neovisno o stavku 9. istog članka za izdavanje računa primjenjuju se pravila države članice u kojoj isporučitelj ima sjedište ili stalnu poslovnu jedinicu iz koje se obavlja isporuke ili u slučaju nepostojanja takvog sjedišta ili stalne poslovne jedinice države članice u kojoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište. U slučaju da račun izdaje primatelj isporuke (samoizdavanje računa) primjenjuje se stavak 9. istog članka.

9 Članak 20. st. 2. Mjestom obavljanja usluga prijevoza dobara, osim prijevoza dobara unutar Europske unije, osobama koje nisu porezni obveznici smatra se mjesto gdje se obavlja prijevoz, razmjerno prijednim udaljenostima.

10 Članak 45. st. 1. Plaćanja PDV-a oslobođene su sljedeće transakcije:

4. obavljene usluge, uključujući prijevozne i pripadajuće pomoćne usluge, osim usluga koje su oslobođene PDV-a u skladu s člankom 39. stavkom 1. i člankom 40. stavkom 1. Zakona o PDV-u, ako su one izravno povezane s izvozom ili uvozom dobara u smislu članka 28. stavaka 2. i 3. te članka 52. stavka 1. Zakona o PDV-u.

11 Članak 78. st. 9. Za izdavanje računa primjenjuju se pravila na temelju Zakona o PDV-u, ako se račun odnosi na isporuke dobara i usluga za koje se u skladu s odredbama članaka 12. do 28. Zakona o PDV-u smatra da su obavljene u Republici Hrvatskoj.

Primjer 3.

Situacija: Prijevozničko poduzeće „A“ iz Zadra prevozi jabuke iz Zagreba do Verone. Prijedena je udaljenost od 600 km (u Hrvatskoj 260 km, u Sloveniji 140, u Italiji 200 km).

Varijanta:

- naručitelj prijevoza je privatna osoba iz Verone
- naručitelj prijevoza je hrvatska tvrtka „D“ iz Dubrovnika
- naručitelj prijevoza je austrijska tvrtka „B“ iz Beča

Varijanta a):
1) O kojoj vrsti transakcije je riječ?

U navedenoj situaciji radi se o obavljanju usluge (konkretno usluge prijevoza dobara) što je propisano člankom 8. stavak 1. Zakon o PDV-u.

2) Gdje je mjesto pružanja usluge?

Budući da se radi o prijevozu dobara unutar Europske unije osobi koja nije porezni obveznik (propisano člankom 20. stavkom 4. Zakona o PDV-u¹²), mjesto isporuke je mjesto gdje prijevoz počinje što je propisano člankom 20. stavkom 3. Zakona o PDV-u¹³, odnosno u Zagrebu.

3) Je li navedena usluga oporeziva i ako jest, gdje je mjesto oporezivanja te usluge?

Kako je mjesto pružanja usluge u Zagrebu, tako je i mjesto oporezivanja u Hrvatskoj.

4) Može li se na navedenu uslugu primijeniti neko od propisanih oslobođenja?

Na navedenu uslugu se ne može primijeniti ni jedno od propisanih oslobođenja. Dakle, za navedenu uslugu nije propisano oslobođenje.

5) Tko je obvezan platiti porez?

Obveznik plaćanja poreza je prijevozničko poduzeće „A“ iz Zadra (članak 75. stavak 1. točka 1. Zakona o PDV-u¹⁴).

6) Što je porezna osnovica?

Porezna osnovica je naknada koju je ili će prijevozničko poduzeće „A“ iz Zadra dobiti od privatne osobe iz Verone za obavljenu uslugu prijevoza (odredba članka 33. stavka 1. Zakona o PDV-u).

7) Koju poreznu stopu treba primijeniti na navedenu uslugu?

Na uslugu prijevoza treba primijeniti standardnu poreznu stopu od 25% (odredba članka 38. stavka 1. Zakona o PDV-u).

8) Kada nastaje obveza obračuna poreza?

Obveza obračuna poreza nastaje u trenutku nastanka oporezivog događaja tj. po obavljenom prijevozu (odredba članka 30. stavka 1. Zakona o PDV-u).

9) Kojim pravilima podliježe izdavanje računa?

Izdavanje računa podliježe pravilima o izdavanju računa koja su na snazi u Hrvatskoj (odredba članka 78. stavka 9. Zakona o PDV-u).

Varijanta b):
1) O kojoj vrsti transakcije je riječ?

U navedenoj situaciji radi se o obavljanju usluge (konkretno usluge prijevoza dobara) što je propisano člankom 8. stavak 1. Zakon o PDV-u.

2) Gdje je mjesto pružanja usluga?

Mjestom pružanja usluge smatra se mjesto sjedišta primatelja (prvo opće pravilo propisano člankom 17. stavak 1. Zakona o PDV-u), odnosno u Dubrovniku.

3) Je li navedena usluga oporeziva i ako jest, gdje je mjesto oporezivanja te usluge?

Kako je mjesto pružanja usluge u Dubrovniku, tako je i mjesto oporezivanja u Hrvatskoj.

4) Može li se na navedenu uslugu primijeniti neko od propisanih oslobođenja?

Ne primjenjuje se ni jedan izuzetak, jer je primatelj porezni obveznik koji djeluje kao takav.

5) Tko je obvezan platiti porez?

Obveznik plaćanja poreza je prijevozničko poduzeće „A“ iz Zadra (članak 75. stavak 1. točka 1. Zakona o PDV-u).

6) Što je porezna osnovica?

Porezna osnovica je naknada koju je ili će prijevozničko poduzeće „A“ iz Zadra dobiti od naručitelja usluge tj. hrvatske tvrtke „D“ iz Dubrovnika za obavljenu uslugu prijevoza (odredba članka 33. stavka 1. Zakona o PDV-u).

7) Koju poreznu stopu treba primijeniti na navedenu uslugu?

Na uslugu prijevoza treba primijeniti standardnu poreznu stopu od 25% (odredba članka 38. stavka 1. Zakona o PDV-u).

8) Kada nastaje obveza obračuna poreza?

Obveza obračuna poreza nastaje u trenutku nastanka oporezivog događaja tj. po obavljenom prijevozu (odredba članka 30. stavka 1. Zakona o PDV-u).

9) Koje obveze imaju porezni obveznici „A“ i „D“ u Hrvatskoj?

Porezni obveznik „A“ treba popuniti redovnu prijavu PDV-a i iskazati obvezu PDV-a za obavljenu uslugu prijevoza, a tvrtka „D“ ima pravo iskazati pravo na odbitak pretporeza.

Telefon za savjete
01/ 48 36 046
01/ 49 21 739

(isključivo putem PIN-a)

Ponedjeljkom i četvrtkom

od 11.00 do 15.30 sati,

utorkom, srijedom i petkom

od 8.30 do 13.00 sati.

¹² Članak 20. st. 4. »Prijevoz dobara unutar Europske unije« je prijevoz dobara kod kojeg se mjesto početka prijevoza i mjesto završetka prijevoza nalaze na područjima dviju različitih država članica.

¹³ Članak 20. st. 3. Mjestom obavljanja usluga prijevoza dobara unutar Europske unije osobama koje nisu porezni obveznici smatra se mjesto početka prijevoza.

¹⁴ Članak 75. st. 1. PDV mora plaćati:

1. svaki porezni obveznik koji obavlja oporezive isporuke dobara i usluga, osim kada je PDV u skladu s odredbama ovoga članka obvezna plaćati druga osoba

Primjer 4.

Situacija: Privatna osoba „P“ iz Zagreba angažira njemačkog špeditera „D“ da joj preveze namještaj i osobne stvari iz Zagreba u Pariz.

1) O kojoj vrsti transakcije je riječ?

U navedenoj situaciji radi se o obavljanju usluge (konkretno usluge prijevoza dobara) što je propisano člankom 8. stavak 1. Zakon o PDV-u.

2) Gdje je mjesto pružanja usluge?

Budući da se radi o prijevozu dobara unutar Europske unije osobi koja nije porezni obveznik (propisano člankom 20. stavkom 4. Zakona o PDV-u), mjesto isporuke je mjesto gdje prijevoz počinje što je propisano člankom 20. stavkom 3. Zakona o PDV-u, odnosno u Zagrebu.

3) Je li navedena usluga oporeziva i ako jest, gdje je mjesto oporezivanja te usluge?

Kako je mjesto pružanja usluge u Zagrebu, tako je i mjesto oporezivanja u Hrvatskoj.

4) Može li se na navedenu uslugu primijeniti neko od propisanih oslobođenja?

Na navedenu uslugu se ne može primijeniti ni jedno od propisanih oslobođenja.

5) Tko je obvezan platiti porez?

Obveznik plaćanja poreza je njemački špediter „D“ (članak 75. stavak 1. točka 1. Zakona o PDV-u).

6) Što je porezna osnovica?

Porezna osnovica je naknada koju je ili će njemački špediter „D“ dobiti od privatne osobe „P“ iz Zagreba za obavljenu uslugu prijevoza (odredba članka 33. stavka 1. Zakona o PDV-u).

7) Koju poreznu stopu treba primijeniti na navedenu uslugu?

Na uslugu prijevoza treba primijeniti standardnu poreznu stopu od 25% (odredba članka 38. stavka 1. Zakona o PDV-u).

8) Kada nastaje obveza obračuna poreza?

Obveza obračuna poreza nastaje u trenutku nastanka oporezivog događaja tj. po obavljenom prijevozu (odredba članka 30. stavka 1. Zakona o PDV-u).

9) Kojim pravilima podliježe izdavanje računa?

Izdavanje računa podliježe pravilima o izdavanju računa koja su na snazi u Hrvatskoj (odredba članka 78. stavka 9. Zakona o PDV-u).

10) Koje su obveze njemačkog špeditera u Njemačkoj:

U njemačkoj mora popuniti redovnu prijavu PDV-a i iskazati neoporezivu uslugu.

11) Koje su obveze njemačkog špeditera u Hrvatskoj:

U hrvatskoj se mora registrirati za potrebe PDV-a (članak 77. stavak 5. slovo a) Zakona o PDV-u) zatim treba u redovnoj prijavi iskazati obvezu PDV-a za pruženu uslugu prijevoza privatnoj osobi i na kraju treba platiti obračunani i iskazani iznos PDV-a.

Primjer 5.

Situacija: Vozač taksija iz Rovinja preveo je putnike iz Rovinja do Ljubljane (Slovenija). Prijedena udaljenost je 200 km (80 km u Hrvatskoj, 120 km u Sloveniji). Po obavljenoj usluzi vozač taksija naplatio je uslugu prijevoza 1.000 kuna.

12) O kojoj vrsti transakcije je riječ?

U navedenoj situaciji radi se o obavljanju usluge (konkretno usluge prijevoza putnika) što je propisano člankom 8. stavak 1. Zakon o PDV-u.

13) Gdje je mjesto pružanja usluge?

Mjesto pružanja usluge je tamo gdje se obavlja prijevoz, razmjerno prijednim udaljenostima (članak 20. stavak 1. Zakona o PDV-u).

14) Je li navedena usluga oporeziva i ako jest, gdje je mjesto oporezivanja te usluge?

Obavljena usluga je u Hrvatskoj oporeziva za udaljenost prijeđenu u Hrvatskoj, odnosno 80 km. Drugi dio prijeđene udaljenosti (120 km) nije oporeziv u Hrvatskoj (nego u Sloveniji).

15) Može li se na navedenu uslugu primijeniti neko od propisanih oslobođenja?

Za navedenu uslugu Zakonom o PDV-u nije propisano oslobođenje.

16) Tko je obvezan platiti porez?

Obveznik plaćanja poreza je vozač taksija iz Rovinja (članak 75. stavak 1. točka 1. Zakona o PDV-u).

17) Što je porezna osnovica?

Porezna osnovica je naknada koju je taksi vozač dobio od naručitelja usluge za obavljenu uslugu prijevoza (odredba članka 33. stavka 1. Zakona o PDV-u) i to u Hrvatskoj: $80\text{km}/200\text{km} = 40\%$ odnosno 40% od 1.000 kuna = 400 kuna bruto, odnosno 320 kuna neto ($400 \times 100/125 = 320$).

18) Koju poreznu stopu treba primijeniti na navedenu uslugu?

Na uslugu prijevoza treba primijeniti standardnu poreznu stopu od 25% (odredba članka 38. stavka 1. Zakona o PDV-u) tj. $320 \times 25\% = 80$ kuna. Dakle, za dionicu puta u Hrvatskoj na navedenu naknadu treba platiti 80 kuna PDV-a.

19) Kada nastaje obveza obračuna poreza?

Obveza obračuna poreza nastaje u trenutku nastanka oporezivog događaja tj. po obavljenom prijevozu (odredba članka 30. stavka 1. Zakona o PDV-u).

20) Koje su obveze vozača taksija u Hrvatskoj, a koje u Sloveniji?

Taksi vozač u Hrvatskoj treba popuniti redovnu prijavu PDV-a i iskazati oporezivu uslugu za dio usluge obavljene za dionicu puta u Hrvatskoj, a u Sloveniji treba obaviti registraciju za potrebe PDV-a (mora zatražiti slovenski PDV identifikacijski broj), te podnijeti redovnu prijavu PDV-a na kojoj treba iskazati obvezu poreza za uslugu prijevoza putnika na dionicu puta kroz Sloveniju 60% od 1.000 kuna bruto.